

Bir İktidar Yöntemi Olarak: Politikasızlığın Politikası

Emrah Tekin

07.04.2020

Yaşadığımız coğrafyanın günlük siyaset dilinin en çok kullanılan kalıplarından biridir; “bu konuda siyaset yapmayın”. Söz konusu kalıp, bahse konu meselenin “siyasete alet edilmemesi” hassasiyeti temeline gelişir ve politika yapmanın sınırları bu “hassasiyet” çerçevesinde şekillenir. Geçmişte bu kalıp “din” öznesi merkezinde çokça kullanıldı. Dönemin, “merkezdeki” muktedirlerinin, “çevreden” iktidar hamleleri yapan muhafazakarlarını, bu hamlelerini boşa çıkarmaya dönük bir karşı hamleyle kullandıkları bir argümandı: “Dini siyasete alet etmeyin”. Böylelikle dönemin iktidar sahipleri, rakiplerinin altını “politikasızlık” hamlesiyle boşaltırken kendilerine de bu politikasızlık durumundan politika yapma alanı açıyordu.

Bugüne gelindiğinde, politik sahnedeki öznelerin yer değiştirdiğini ve bu sahnenin öznelerinin de çeşitlendiğini görüyoruz. Geçmişin iktidar sahiplerinin ve bu gücü eline geçiren her muktedir için kullanışlılık arz eden “politikasızlık politikasının” da argümanları zenginleştirilerek el değiştirdiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Üstelik bugün iktidarı domine etmiş görünen AKP, politikasızlık politikası sopasını sadece eski iktidar sahibi “hasımlarına” karşı kullanmıyor. Bu sopa, parlamentodaki ana muhalefet partisinden kadın hareketine, ekonomik kriz nedenli intiharlara karşı söz söyleyen üniversitelilerden devletin savaş politikalarına itiraz edenlere kadar geniş bir skalayı hedef alıyor.

Geçtiğimiz yılın sonlarında İstanbul Fatih’te dört kardeşin yaşamını sonlandırmasıyla başlayan intiharlar, hemen her gün yenileri eklenerek sürüyor. Söz konusu intiharların, devlet iktidarının ekonomik-siyasi icraatlarının apaçık bir sonucu olduğu konusunda hemen herkes hemfikir. İktidarı elinde bulunduranlar hariç! Ocak ayında, üniversite öğrencisi Sibel Ünlü’nin geçim sıkıntısı nedeniyle yaşamını sonlandırmasının ardından bunu açıkça yaşadık. Sibel Ünlü’nin intiharı sonrası sokağa çıkarak eylem yapan arkadaşları, iktidarın sosyal medya aparatları tarafından hedef alındı. “Üniversite öğrencisinin ölümünü bile siyasete alet ettiler!” söylemiyle intiharların politik olduğu gerçeği gizlenmek istendi.

Yine geçtiğimiz Ocak ayında meydana gelen Elazığ Depremi ve Sabiha Gökçen Havalimanı’ndaki pist “kazası”, politikasızlık politikasının -deprem ve “kazanın” siyasete alet edilmemesi gerektiği sözleriyle devreye sokulduğu başka örneklerdi. Oysa herhangi bir şiddetli depremde ilk yıkılacakların ezilenlerin yaşadıkları binalar olması, iktidarın rantı dayalı ekonomisi, Elazığ Depremi sonrası ortaya çıkan Kızılay yolsuzluğu gibi başlıklar bile meselenin, tam da politikanın orta yerinde durduğunu gösteriyor. Tıpkı Sabiha Gökçen’de yaşanan “kazanın” iktidarla kazan-kazan ilişkisi içindeki şirketlere rant sağlama amacıyla yapılmış 3. Havalimanı ile bağlantısındaki politik nedensellik gibi...

Devlet iktidarının politikasızlık politikasını kullandığı başlıklardan biri de savaş. Son üç yıldır “hikayesini” savaş politikaları üzerinden anlatmaya çalışan iktidar, bu süre zarfında sınır ötesi operasyonlar gerçekleştirdi. Politikasızlık politikası sopasının daha bir sert sallandığı savaş başlığında, “muhalefetin” de iktidarı yalnız bırakmadığını gördük. Afrin ve Rojava’ya yönelik operasyonlarda “milli bir duruş” sergileyerek hizaya gelen CHP ve türevi “muhalifler” böylece sınırlarını iktidarın belirlediği alanda, bile isteye politika yapma hakkından feragat etti. Bu feragat aynı zamanda neyin politik, neyin politika-üstü olacağı konusunda inisiyatif iktidara verme, dolayısıyla kategorik olarak pozisyonundan da vazgeçme anlamı taşıyor.

İktidar sahiplerinin elindeki politikasızlık politikası sopasının boşa düşürülmesi ise tam da bu “feragat etme” durumunun anti-tezi ile mümkün olabilir. Devletin savaş politikaları nedeniyle bugün Suriye’yi köy isimlerine varana dek biliyorsak bu tamamen politik bir durumun sonucudur. Ranta ve yolsuzluğa dayalı ekonomi icraatları sonrası yaşanan ekonomik krizde gözler, dövizdeki hareketlenmeye çevriliyorsa bu, “ekonomiyi çökertmek isteyen dış güçlere” karşı politikayı bir kenara bırakma değil, politika üretme alanı yaratmak demektir. Depremden intihara, savaştan ekonomiye dek her şeyin, “siyaset-üstü” değil, politik anlamda söyleme ve eyleme potansiyelini fazlasıyla barındırdığının altı çizilmeli. Aksi halde, şu sıralar gündemin ilk konusu olan koronavirüs salgınında olduğu gibi iktidar, virüse “hızlı müdahalenin” başkanlık sistemi sayesinde gerçekleştirdiğini söyleyerek “politikasızlık politikası”nın kendi çizdiği sınırlarını, yine kendi lehine genişletecektir.

Anarşist Kütüphane

Emrah Tekin
Bir İktidar Yöntemi Olarak: Politikasızlığın Politikası
07.04.2020

Meydan Gazetesi

tr.anarchistlibraries.net